

Modul Teorija Montessori pedagogije

Lekcija 10

Pristojnost i gracioznost u Montessori

"Korijenje svake lijkice traži, među mnogim tvarima koje tlo sadrži, samo one koje lijkica treba." Maria Montessori - Upijajući um

U Montessori okruženju kada želiš nekoga prekinuti u radu, razgovoru ili grupom, položiš na njegova ramena ili ruku svoju ruku. (Izvor slike: [Montessori grace and courtesy – The Wonderful World of Montessori](#))

Zašto su lekcije gracioznosti i pristojnosti važne u svakodnevnom životu

Često dječje "neprikladno" ponašanje pripisujemo njihovoj osobnosti ili manjku pažnje. Na primjer, ne pozdravljaju, pa kažemo: "Sramežljivi su"; zalupaju vratima, pa ih prekorimo jer vrata treba nježno zatvoriti; ostavljaju odjeću razbacanu po kući, pa se ljutimo jer je nisu pospremili u ormar.

No, znaju li oni uopće što bi trebali učiniti drugačije? Jesmo li im ikada u mirnom trenutku, nevezano za samu situaciju, objasnili kako se zatvaraju vrata? Što se kaže kada se negdje dođe? Gdje se odjeća odlaže nakon što je skinemo?

U Montessori okruženju postoje posebne lekcije koje pomažu djeci da usvoje ovakva osnovna, ali važna ponašanja - zovu se lekcije gracioznosti i pristojnosti. No, u suštini, to su zabavni mali "igrokazi" u kojima učimo zajedno.

Maria Montessori ih je tako nazvala jer upravo to i znače:

- **Gracioznost** se odnosi na način na koji se krećemo, kako pazimo na okolinu, kako koristimo predmete i kako stupamo u kontakt s drugima. Primjeri su: pomicanje stolice bez buke, nošenje noža sigurno dok postavljamo stol, držanje čaše s obje ruke kako ne bi pala, nježno otvaranje i zatvaranje ladica, prozora ili vrata, pokrivanje usta dok kišemo.
- **Pristojnost** se odnosi na ljubaznost i poštovanje prema drugima, male geste koje čine društvene odnose ugodnijima. Primjeri su: pozdravljanje pri dolasku i odlasku, traženje dopuštenja prije nego prođemo kraj nekoga, dodirivanje osobe samo uz njezin pristanak, traženje nečega na posudbu umjesto da to uzmemo, strpljivo čekanje reda za govor u grupi.

Kod kuće možete primijeniti ove lekcije kroz igru. Na primjer, možete pokazati kako sigurno prenijeti tanjure do stola ili kako djeca mogu pristojno prekinuti razgovor odraslih.

Ključno je da im prvo pokažemo kako se nešto radi, zatim neka oni pokušaju, pa zajedno ponovimo.

Također, možete organizirati igru u kojoj dijete pokazuje kako se otvaraju vrata bez buke, kako se dodaje predmet drugome s pažnjom ili kako se ponudi pomoć kada netko nešto nosi.

Lekcije pristojnosti i gracioznosti u Montessori školi

U Montessori okruženju lekcije pristojnosti i gracioznosti (zване također i orijentacijske aktivnosti) pomažu djeci da se upoznaju s učionicom i običajima na početku školske godine. Ove aktivnosti pomažu novoj djeci da se prilagode rutini, nauče pravila poštovanja i ljubaznosti, razviju neovisnost i upoznaju se s prostorom.

Budući da su tako važne u Montessori programu, ove lekcije imaju posebno mjesto u učionici. One mogu biti individualne, ali u osnovnoj školi često se izvode u manjim grupama ili cijelom razredu.

Djeca su prirodno sklona stvaranju odnosa i doprinosu zajednici. Također, počinju biti svjesna kako ih drugi doživljavaju. Zato je važno da Montessori vodič (učitelj) na početku godine održi ove lekcije kako bi svi brzo usvojili važne navike. Primjeri takvih lekcija su: kako tiho i pažljivo pomaknuti stolicu, kako hodati oko tuđeg radnog prostora bez ometanja, kako pripremiti i pospremiti nakon obroka, kako vratiti materijale na svoje mjesto, kako ispravno ponuditi pomoć vršnjaku koji se muči s nečim, kako pažljivo prenijeti knjige s jednog mjesta na drugo.

Montessori učitelji trebaju obratiti pozornost na djecu koja se trude usvojiti red i poštivanje pravila, umjesto da odmah korigiraju one koji to ne rade. Na primjer, ako jedna učenica posprema svoju prostirku i košaricu s materijalima, ali ne zna gdje odložiti bojice, nastavnik joj može pomoći: "Vidim da si pospremila prostirku i košaricu. Trebaš li pomoć da pronađeš mjesto za bojice? Pokazat ću ti, pa ćeš idući put znati sama."

Ova metoda ima dvostruku korist:

1. Djeca koja uče ispravnu rutinu motiviraju druge da ih oponašaju.
2. Djeca koja slušaju razgovor mogu nenamjerno usvojiti pravila, iako im nisu direktno upućena.

Orijentacijske aktivnosti ne izvode se samo na početku godine. Može se ponoviti lekcija kad god se uvede novi materijal ili kada uočimo da su neka pravila zaboravljena. Na primjer, ako djeca više ne pospremaju nakon pripreme krekerica s krem sirom, učitelj (a tako i roditelj doma) može ponoviti lekciju o pripremi i pospremanju, ali na smiren i pozitivan način, bez kritike.

Lekcije gracioznosti i pristojnosti nisu samo pravila ponašanja.

U našoj ih obitelji uvodimo kada primijetim da su zaboravili vraćati torbu u homeschooling sobu, jaknu u ormar ili da ujutro više ne spremaju krevet. Tada im ponudim prezentaciju i malo insceniram – smireno, bez afekta.

Umjesto da pred drugima prekoravaš svoje dijete jer 'nisi rekao dobar dan' ili 'jesi li rekla hvala?', izdvoji par minuta i pokaži mu tu situaciju kroz igru (možeš zamoliti supruga za pomoć). Na taj način dijete kroz ponavljanje usvaja graciozne i pristojne geste. 😊

Kako to izgleda u Montessori okruženju od 3-6 godine pogledaj u ovom videu:

Grace & Courtesy - Montessori Moments

Share

MONTESSORI

MOMENTS

GRACE AND COURTESY

Watch on YouTube